

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus
voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. IX. Solvitur argumentum de admirabilitate scientiæ Dei

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

turum contingens, sub tali conditione.
 Dices, Consensus sub conditione futurus, non
 est obiectum huius scientiæ, nisi ut subest decre-
 to efficaci: Sed ut sic est necessarius: Ergo dicta
 scientia est necessaria objective.

Respondeo distinguendo Minorem: Est ne-
 cessarius necessitate absolutâ, destruentem con-
 tingentiam, nego: Necessitate suppositionis, in-
 ferente contingentiam, concedo. Et quidem ipsi
 Adversarii farentur, obiectum scientiæ mediæ
 esse necessarium necessitate suppositionis; cum
 hoc tantum discrimine, quod nostra suppositio
 anteverit consensus voluntati creatæ, priori-
 tate nature illorum autem suppositio ad illum
 consequatur, eumque præsupponit. Cæterum
 scientiæ docent talem suppositionem non tolle-
 re libertatem, quia descendit ab ipsâ libertate
 & actione voluntatis creatæ: ita nos contendi-
 mus nostram suppositionem, quamvis antece-
 dentem prioritate nature, non præiudicare li-
 bertatis, quia illa similiter oritur a primo princi-
 pio, primæque radice libertatis, & descendit a
 primo libero, primoque determinante; ac pro-
 inde est virtualiter, seu æquivalenter conse-
 quens, ut supra annotavimus.

Dices, Visio beatifica est suppositio prove-
 niens a primo libero, scilicet Deo, & tamen de-
 scendit libertatem: Ergo male inferitur, quod præ-
 determinatio physica non tollat libertatem; eò
 quod descendat a primo libero, & a primo liber-
 tatis principio oriatur.

Respondeo, Quod licet visio beatifica sit ali-
 qua suppositio descendens a primo libero, mate-
 rialiter & specificativè sumpto, id est, liberè
 concurrentem cum intellectu beatorum ad talem
 operationem: illa tamen non est a primo libero,
 formaliter ut tali, id est, modo per modum li-
 beri, & causante modum libertatis in nostris o-
 perationibus: quia in visione beatifica Deus non
 applicat voluntatem beati ad dilectionem, &
 amorem beatificum, sub indifferentia objectiva
 iudicii, quæ est proxima radix libertatis; & quâ
 posita, implicat tolli libertatem, eaque sublata
 remanere, ut in tractatu de prædeterminatione o-
 stendimus. Suppositio autem decreti prædeter-
 minantis, & physice prædeterminationis, cum
 non tollat, sed causet in intellectu indifferentiâ
 objectivam iudicii; & sub tali indifferentiâ mo-
 veat & applicet voluntatem ad eligendum vel
 consentiendum, procedit a Deo, non solum ut
 libere agente, sed etiam ut movente per modum
 liberi; ac proinde descendit a primo libero, non
 solum materialiter, & specificativè sumpto, sicut
 visio beatifica; sed etiam a primo libero, ut tali
 formaliter, & reduplicativè.

§. IX.

*Solvitur argumentum de admirabilitate
 scientiæ Dei.*

Obijciunt ultimò quidam Recentiores: Si
 scientia Dei, respectu contingentium ab-
 solutorum, vel conditionatorum, esset fundata
 in decreto, & prædefinitione voluntatis divinæ,
 nihil haberet mirabile, aut eximium, ac superans
 facultatem intelligentiæ creatæ: Consequens est
 falsum, & repugnant Scripturæ, & SS. Patribus,
 qui tant præcellentem præcendi futura ratio-
 nem, mirum in modum extollunt. Unde, præ-
 scire quæ sunt liberè futura, solet vocari *divi-
 nare*, ut per hoc significetur, talem præscientiam

A esse aliquid divinum, Deoque maximè pro-
 prium, juxta illud Isaie 42. *Annunciate quæ ven-
 tura sunt, & dicemus quia Dii estis vos.* Cui conso-
 nat illud Tertulliani in Apolog. cap. 20. *Idoneum
 opinor testimonium divinitatis, veritas divinationis:*
 Ergo scientia Dei respectu futurorum contin-
 gentium, non est fundata in decreto. Sequela
 Majoris probatur: Si præscientia Dei respectu
 futurorum esset fundata in decreto prædeter-
 minante, hæc duo tantum in illa reperirentur:
 primum, quod Deus videret in se immèdiatè
 decreta suæ voluntatis actu præsentia, per quæ
 statuit, hunc vel illum hominem, tali loco &
 tempore prædeterminare ad ita operandum: se-
 cundum, quod in eo decreto, ut medio, Deus
 cognosceret fore quod homo ita operabitur. At
 primum non est admirabile, aut divinum: nam
 quivis spiritus, etiam creatus, facillè videt con-
 filia sua, seu decreta suæ voluntatis præsentia.
 Secundum etiam non est admirabile, aut Dei
 proprium: est enim manifestè connexum cum
 decreto Dei prædeterminandi efficaciter talem
 operationem, quod ea operatio erit: At manife-
 stè connexa quis non videt? Ergo si scientia Dei
 respectu futurorum sic fundata in decreto, nihil
 in illa erit præclarum, vel admiratione dignum,
 & quod Dei oculos, ac infinitam ejus perspica-
 ciam, & intelligendi vim commende, ac extol-
 lat. *Nam ante decretum actuale & exercitium, nihil
 cognosceret circa res futuras: post ipsum verò decretum
 videbit hoc tantum, quod propè dicam videre possent
 & noctuæ,* inquit P. Annatus libro sæpe citato de
 scientia mediæ, pagina 595.

Priusquam huic argumento respondeamus, 240
 placet illud in Adversarios retorquere, & bre-
 viter demonstrare, quam inepta & absurda sit
 illorū ratiocinatio. Si enim quidquam valeret,
 probaret, non solum scientiam Dei liberè, sed
 etiam scientiam naturalem, quam habet de suis
 attributis, & scientiam simplicis intelligentiæ,
 quæ cognoscit res possibles: imò & scientiam
 mediæ, per quam (ut illi docent) ante decre-
 tum, res conditionatè futuras contemplatur, ni-
 hil habere præclarum, & mirabile, nec supera-
 re vires, & facultatem intelligentiæ creatæ;
 Deumque per illas scientias, non plus videre, quam
 quod propè dicam, videre possent & noctuæ. Scientia
 enim Dei respectu attributorum duo tantum
 importat: primum est, quod Deus cognoscat
 suam naturam, veluti radicem, & causam vir-
 tualem, seu rationem à priori suorum attributo-
 rum; secundum, quod in ea videat sua attributa,
 veluti affectiones, & proprietates illius. Pri-
 mum non est mirabile, nec Deo proprium; nam
 quilibet etiam spiritus creatus, facillè videt
 suam naturam. Secundum etiam non est præcla-
 rum, nec admiratione dignum; cum attributa
 non solum sint intimè cum natura divina conne-
 xa, sed etiam ab ea realiter indistincta: manifestè
 autem connexa, & realiter identificata, quis non vi-
 det? Ergo si valeat Adversariorum discursus, sci-
 entia Dei respectu attributorum, nihil haberet
 præclarum & mirabile, ac Deo proprium; &
 Deus videbit hoc tantum quod propè dicam videre
 possent & noctuæ. Item cum scientia simplicis in-
 telligentæ duo tantum includat, scilicet quod
 Deus cognoscat suam omnipotentiam, & quod
 in ea videat res possibles, quæ intimam habent
 cum ea connexionem, & dependentiam: illa si-
 militer nihil haberet præclarum, & eximium, &
 quod Dei oculos, ac infinitam sui intellectus
 perspicua-

perspicaciam commendat; & Deus per eam videbit hoc tantum quod proprie dicam videre possent & noctua: manifeste enim connexa, quis non videt?

241 Idem dici potest de scientia media, cum enim Deus non possit cognoscere consensum voluntatis humanae, sub conditione futurum, nisi simul videat concursum simultaneum, quod simul cum ea operabitur; & cum talis concursus sit non solum intime connexus, sed etiam realiter identificatus cum operatione causa secundae, scientia media nihil habebit praclarum, & mirabile, ac Deo proprium; Deusque per illam videbit hoc tantum, quod proprie dicam videre possent & noctua: manifeste enim connexa, & realiter identificata, quis non videt? An est mortaliū quispiam qui ignorare possit, quod si Deus cooperetur cum creatura, illa simul operabitur, & quod si duo equi, simul trahant eundem currum, uterque illum trahet? Cum enim correlativa sint simul natura, & cognitione, ut docent Philosophi; non solum non est mirabile, quod uno cognito, aliud cognoscatur; sed etiam implicat contradictionem, tum sine alio cognosci. Hiis praemissis,

242 Ad argumentum respondeo, hoc in scientia Dei esse praclarum, eximium, omnique laude & admiratione dignissimum; ac ita illi peculiare & proprium, ut nulli intelligentiae creatae, vel creabili competere possit: quod Deus per illam cognoscat res omnes possibles & futuras, in sua essentia tanquam in causa, & nihil creatum, aut creabile ab eo videri possit, sub quocumque statu, sive absoluto, sive conditionato, non derivandum & participandum a sua essentia, & omnipotentia, tanquam a causa, mediante libero decreto suae voluntatis, ad quod proinde debet attendere, priusquam suarum creaturarum effectus & determinationes absolutas, vel conditionatas cognoscat. Hoc Sancti Patres Dionysius, Ambrosius, Augustinus, supra relati, praecipue extollunt, & admirantur in divina sapientia, quae (ut inquit Dionysius) non secundum visionem singulis se immittit, sed secundum causam continentiam scit omnia. Ex hoc ergo tam praclaro, & augusto fonte, emanant praecipua prerogativa,

Disp. 2.
art. 1.
& 2.

Cap. 7.
de divin.
nomin.

A & excellentia divina scientia, ut considerari parebit. Ex hoc enim quod sit fundata in decreto, provenit quod sit causa rerum, & eminenter speculativa & practica. Quod non sit mensurata a rebus, quantum ad veritatem & certitudinem, sed potius eorum regula & mensura. Quod non sit abstractiva, sed intuitiva, utpote terminata ad futura contingentia, ut praesentia Deo in mensura aeternitatis. Quod sit omnino certa & infallibilis, utpote fundata in medio omnino immutabili & indefectibili. Denique quod sit infinita, & ad omnia se extendens, nam sicut nullum esse creatum, aut creabile, potest se a divina causalitate eximere; ita nec ejus cognitionem & scientiam subterfugere. Si enim (inquit Dionysius) secundum unam causam, Deus omnibus existentibus, & erudit, secundum eandem causam sciet omnia, & non ex existentibus sumet ipsorum cognitionem.

B Ex quibus habes, scientiam Dei respectu futurorum contingentium, a decreto independentem, eoque anteriorem (qualem in eo fingunt Adversarii) non solum nihil habere praclarum, & mirabile, Deoque proprium, sed etiam plures involvere defectus & defectiones, Deo repugnantes. Illa enim est pure speculativa, ac similis scientiae Astrologorum, quae non facit, sed solum speculatur & explorat conjunctiones siderum, cursusque planetarum. Illa mensuratur a rebus, quantum ad veritatem & certitudinem, cum non faciat, sed proponat illarum futuritatem. Est fallibilis & incerta, cum nulli medio certo & infallibili innitatur, sed immediate terminetur ad res contingentes & liberas, quae mutabiles sunt ac defectibiles. Item non est intuitiva, sed abstractiva, utpote terminata ad futura contingentia, ut talia sunt, non vero ut Deo praesentia in mensura aeternitatis. Illa denique non est Deo libera, sed tantum contingens utpote illi non conveniens ab intrinseco, & ratione liberi decreti suae voluntatis; sed solum ab extrinseco, ratione scilicet objecti liberi & contingentis, quod potuit esse vel non esse futurum, ut antea expressimus.

